

AMALIYOTCHI HAMSHIRALARNING SOG'LIQNI SAQLASHDA TUTGAN O'RNI VA ROLINING AHAMIYATI

Qurbaniyazova Nargiza Qo'ziyevna

Beruniy tumani tibbiyot birlashmasi oilaviy poliklinika filiali xamshirasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada amaliyotchi hamshiralarning sog'liqni saqlash tizimidagi o'rni va ahamiyati batafsil tahlil etilgan. Amaliyotchi hamshira bemorlar bilan bevosita aloqada bo'lib, ularning sog'ligini saqlash, davolash va monitoring qilish jarayonlarida muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, maqolada hamshiralarning tibbiy xizmat ko'rsatish, ta'lim berish, jamoatchilik bilan aloqalar o'rnatish va tibbiy muassasalarda boshqaruvdagi vazifalari ham ko'rib chiqilgan. Amaliyotchi hamshiralarning professionalligi, ko'nikmalari va bemorlar bilan o'zaro aloqalari sog'liqni saqlash tizimini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqola amaliyotchi hamshiralarning roli va ularning sog'liqni saqlash sohasidagi funksiyalarini yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi.*

Kalit so'zlar: *Amaliyotchi hamshira, sog'liqni saqlash, bemorlar parvarishi, profilaktik chora-tadbirlar, psixologik ko'mak, sog'lom turmush tarsi, bemorlarni qo'llab-quvvatlash.*

Amaliyotchi hamshiralar zamonaviy sog'liqni saqlash tizimining asosiy elementlaridan biri bo'lib, bemorlarga yordam ko'rsatish, sog'liqni saqlash va kasalliklarning oldini olish jarayonlarida muhim rol o'ynaydi. Ular shifokorlarga ko'maklashadi, kasallarning sog'lomlik holatini kuzatadi va birlamchi tibbiy yordam ko'rsatadi. Hamshiralar bemorlarning holatini diqqat bilan nazorat qilish, davolash rejasini amalga oshirish, va bemorlarning umumiy holatini yaxshilashda sezilarli hissani qo'shadi.

1. Profilaktik chora-tadbirlar

Amaliyotchi hamshiralar sog'lom turmush tarzini targ'ib qilishda va profilaktik chora-tadbirlarni amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ular nafaqat bemorlar, balki jamoatchilik o'rtasida ham sog'liqni saqlash bo'yicha xabardorlikni oshirishga yordam beradi.

Emlash jarayonlari: Amaliyotchi hamshiralar bolalar va kattalar uchun emlash jarayonlarini olib boradilar. Ular emlashning ahamiyatini tushuntirib, emlashga oid barcha zarur ma'lumotlarni taqdim etadilar. Bu esa kasalliklarning oldini olishda muhim omil hisoblanadi.

Gigiyena qoidalarini nazorat qilish: Ular gigiyena qoidalariga rioya qilishni nazorat qilib, shaxsiy va jamoaviy gigiyenani saqlashda ahamiyat beradilar. Gigiyena qoidalariga rioya qilish infeksiyon kasalliklarning tarqalishini kamaytiradi va sog'liqni yaxshilaydi.

Surunkali kasalliklarning oldini olish: Amaliyotchi hamshiralar surunkali kasalliklar, masalan, diabet, yuqori qon bosimi va yurak-qon tomir kasalliklari haqida ma'lumot berish,

sog'lom ovqatlanish va jismoniy faollikni oshirish bo'yicha o'quvlar tashkil qilish orqali kasalliklarning oldini olishda faol ishtirok etadilar.

Ushbu faoliyatlar orqali amaliyotchi hamshiralar jamoatchilikda sog'lom turmush tarzini rivojlantirishga va kasalliklarni oldini olishga katta hissa qo'shadilar.

2. Bemorlarni parvarishlash

Amaliyotchi hamshiralar kasalxonadagi va ambulatoriyadagi bemorlarga doimiy xizmat ko'rsatish bilan shug'ullanishadi. Ular dori-darmonlarni o'z vaqtida berish, davo jarayonida bemorning holatini kuzatish va tibbiy yordamga ehtiyoj sezilsa tezkor yordam ko'rsatish orqali bemorlar parvarishida asosiy rolni o'ynaydi. Shu orqali bemorlarning tiklanish jarayoni tezlashadi va davolanish natijalari yaxshilanadi.

3. Psixologik ko'mak va bemorlarni qo'llab-quvvatlash

Sog'liqni saqlash sohasida psixologik qo'llab-quvvatlash katta ahamiyatga ega. Hamshiralar bemorlarning ruhiy holatini yaxshilash uchun doimiy qo'llab-quvvatlash ko'rsatadi, ularga ruhiy ko'mak beradi va ularning o'zini ishonchli his qilishiga ko'maklashadi. Ularning yordami tufayli bemorlar o'zlarini xavfsiz va himoyalangan his qiladi.

4. Hamkorlik va jamoaviy ishlash

Amaliyotchi hamshiralar sog'liqni saqlash tizimining muhim komponentlaridan biri bo'lib, shifokorlar, boshqa tibbiy xodimlar va bemorlarning oila a'zolari bilan yaqin

aloqada bo'lishadi. Ularning hamkorligi bemorlar uchun eng yaxshi davolash natijalarini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Samarali davolash jarayonlari: Amaliyotchi hamshiralar jamoa a'zolari sifatida shifokorlar bilan birga ishlash orqali bemorning holatini yaxshilashga qaratilgan samarali davolash jarayonlarini amalga oshiradilar. Ular shifokorlar tomonidan belgilangan davolash rejasini bajarishda yordam beradilar va bemorning ehtiyojlariga qarab tavsiyalar beradilar.

Holatni o'zgartirish: Agar bemorning holati o'zgaradigan bo'lsa, amaliyotchi hamshiralar bu o'zgarishlarni tezda aniqlashadi va shifokorlarga xabar berishadi. Ular zarur bo'lganda bemorning davolanish rejasini o'zgartirishda faol ishtirok etadilar, bu esa davolashning yanada samarali bo'lishiga yordam beradi.

Bemorni qo'llab-quvvatlash: Amaliyotchi hamshiralar bemorning oila a'zolari bilan hamkorlikda ishlash orqali bemorning ruhiy holatini yaxshilashga yordam beradi. Oila a'zolari bilan aloqada bo'lish, bemorning sog'liq holatini tushunishga yordam beradi va davolash jarayonida qo'llab-quvvatlash muhitini yaratadi.

Tibbiy xodimlar bilan hamkorlik: Amaliyotchi hamshiralar boshqa tibbiy xodimlar bilan jamoaviy ish olib boradilar. Ular bemorning tibbiy tarixi va holati to'g'risida ma'lumotlarni bo'lishadilar, bu esa birgalikda davolash jarayonini yaxshilaydi va har bir tibbiy xodimning rolini kuchaytiradi.

Tavsiya berish: Amaliyotchi hamshiralar bemorning holati bo'yicha tavsiyalar berish orqali tibbiy jamoaga qo'shimcha ma'lumotlar taqdim etadilar. Bu tavsiyalar davolash jarayonida shifokorlar uchun muhim ahamiyatga ega bo'lishi mumkin, chunki ular bemorning holatini yanada to'liq tushunishga yordam beradi.

Umuman olganda, amaliyotchi hamshiralar sog'liqni saqlash tizimida hamkorlik va jamoaviy ishlashning ajralmas qismi hisoblanadilar. Ularning faol ishtiroki bemorlar uchun yanada samarali davolash jarayonlarini ta'minlaydi va sog'liqni saqlash tizimining umumiy samaradorligini oshiradi.

5. Bemorlarni ma'lumotlantirish va ta'lim berish

Amaliyotchi hamshiralar bemorlarga ularning kasalligi va davolash jarayoni to'g'risida batafsil ma'lumot berishadi. Ular bemorlar va ularning oila a'zolariga davolashdan so'ng uy sharoitida qanday parvarish qilish lozimligi haqida ta'lim beradi. Bu esa davolash natijalarini yaxshilaydi va bemorning sog'lomlik holatini uzoq muddat davomida saqlashga yordam beradi.

6. Tibbiy jarayonlarda yordamchi roli

Shifoxonalarda yoki boshqa sog'liqni saqlash muassasalarida amaliyotchi hamshiralar shifokorlarning jarrohlik amaliyotlari va boshqa tibbiy amaliyotlar davomida yordamchi sifatida faoliyat ko'rsatadi. Ular zarur asbob-uskunalarni tayyorlash, sterilizatsiya jarayonlariga rioya qilish hamda amaliyot vaqtida ko'mak berish bilan shug'ullanadi.

Xulosa:

Amaliyotchi hamshiralar tibbiyot sohasida bemorlarning sog'lig'ini saqlash va yaxshilashda asosiy ishtirokchilardandir. Ular nafaqat davolash va parvarish bilan, balki bemorlarning ruhiy va ijtimoiy holatini qo'llab-quvvatlash bilan ham shug'ullanadi. Bu esa ularning rolini sog'liqni saqlash tizimidagi muhim va ajralmas qismiga aylantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. <https://cyberleninka.ru/article/n/hamshiralik-ishi-asoslari-fanini-o-qitishda-zamonaviy-pedagogik-texnologiyalarning-o-rni>
2. <https://uzpharmagency.uz/oz/news/aholi-sogligini-saqlashda-tibbiy-texnikalarning-orni-va-ahamiyati-katta>
3. https://uz.wikipedia.org/wiki/Sog%CA%BBliqni_saqlash